

מטר אחר מטר החלו החיילים לקפוץ ל־
אחור, ממחסה אל מחסה, שניים מהם ניגשו
אל יעקוב פרידלנד הפצוע, לגררו עמם. או־
לם ברגע בו התקרב אליו אילן דרושקובס־
קי, איש משק רבדים, פילח כדור את ראשו.
יותר אחורנית, נפגע חיל גוסף, גבי, כדור
חדר לבטנו. "אל תשאירו אותי כאן!" הוא
התחנן.

הבחורים ניסו להגיעו, הורידו אותו אל
מורד הגבעה. למטה בחוץ, עמד קומנדוקר
שהגיע זה עתה. הם ניסו להוביל את גבי
אל המכונית. פתאום נפתחה אש מגבעה ש־
נשטנו ישראל, לעברה. הירדנים תפסו את
חירבת ג'מגין ואת הגבעה הצפונית לה,
בתנועת מלקחיים.

היחידה נעה דרומה, עם הפצוע. נהג אמיץ
קפץ בין מטרי כדורים אל המכונית, הניעה
והצליח להוציאה לשטח מת.

רק מאחר יותר התברר מה עלה בגורלה
של הקבוצה שנתקלה בחוץ וטיפה לגבעה
וצפונית יותר.

כאשר עלו אנשי הקבוצה שנלכדה בחוץ
אל ראש הגבעה, חשבו שיצלו. לתע ראו,
במוחק מאה מטר, קבצת ערבים. הגו היו
כארבעים במספר. כשראו את הישראלים,
החלו מיד להטוער עליהם. לא היה פנאי לת־
פוס עמדת. הישראלים ירו במידה והתחילו
להיטוג. יהושע צוריה, איש משמר הגבול,
היה המקצוע. הוא נשכב והתחיל לחפות על
הנגיטה. וזך דקה עליו הערבים.

ברוך זו נפלו גם שמואל זקס, בחור הי־
שיבה מירושלים; בנמין המלני, הירושלמי
שיומיים לפני הרצח התארש, ומשה לומן
בן ה'91, הסטודנט למשפטים מתל־אביב.
יש להגיד כי כולם היו חיים בעת שנתפשו.

קולונל ירדני זקן. בשעות הערב הי־
מאחרת, הגוף משקיף אל גל לבן בתוך
החוד, באותו מקום בו נתקפה היחידה באש.
כמה פוזים יושבים העניין לצד הישראלי
שש גופות, שהועיטו על קומנדוקר. הגופות
היו עומדים לגמרי מלבד לגיטה, נשדד הי־
כל.

למחרת, שוב היתה חירבת ג'מגין עדה
למיפגש בין חיילי ישראל וירדן. בנוכחות
משקיפי א"ל נפגשו הפעם קצינים ישרא־
ליים עם קצינים ירדניים, לדיון בקרב. קצו־
לונל ירדני מודקן ובעל כרס עצומה, שאל
את החיילים הישראליים שהשתתפו בקרב
מספר שאלות: "האם אתם בטוחים שאנשי
המשמר הלאומי עברו את הגבול?"

במקום תשובה, הצביע הנשאל על שני
פסים מוכתמי דם, שהתמשכו מהגבעה אל
מעבר לגבול — סימני גרירת גופותיהם של
שני פצועים.

..אני מצטער", אמר הקולונל הזקן באני־
גלית.

חיילי הלגיון בהרי חברון
"כמו פלאחים על ביום"

עה הצפונית יותר. כאן החלו הירדנים להפ־
עיל נשק כבד. בוו אחר זו הרעידו התפר
צצויות כבדות את חירבת ג'מגין. תחילה
היו אלה פגזי מרגמה 52 מילימטר, אחריהם
באו פגזי מרגמה כבדים יותר. צורות ארו־
כים של מקלעים מכל הסוגים סירטרו מכל
הבחורים קימצו בתחמשת, ירו רק אל
מסרת ברורות שנעו כפופות על קו הרכס.

ואז נפגע הראשון. היה זה יעקב פרידלנד
(34), לשעבר מגיני נגבה בעת מלחמת
השחרור. הוא שכב יחד עם מפקד הפעולה
מאורי סלע אחד, וירה חליפת. אי אנשר
היה להרים את הראש. כדורים התנפצו אל
הסלע שלפניהם והעיפו מטר רסיסי אבן.
פתאום הרגיש המפקד שיעקב שוכב עליו
ככל כובד גופו. הוא סובב בק שי את הראש
וראה שיעקב נפגע בגבו. הכדור פגע כנראה
במערכת העצבים ושיתק אותו לגמרי. ידיו
התאבנו ואי אפשר היה להזיז אותן.

עתה היה צורך לחלץ את הפצוע. אולם
פתאום הולו פגזי עשן להתפוצץ על הגב־
עה. מסך עשן התרומם והתאבך אל על,
מילא כמעט את כל שטח הגבעה. הקיצוני
בשורת החיילים הדיע שהוא רואה מחלקה
חמושה חוצה את הגבול ומתכוונת לאגף
את הגבעה מדרום. לא היתה ברירה אלא
לנטוש את הגבעה.

ראשם. המקלע המחפה נעצר והם התחילו
להמטיר על הגבעה אש תופת משני עבריים.
הם ישבו על גבעה גבוהה בהרבה מזו של
הישראלים וראו כמעט כל תנועה שעשו
הישראלים. המפקד פקד על האנשים לקפוץ
לאחור ולתפוס עמדות טובות יותר. תוך
כדי הקפיצות ראה פתאום שלושה אנשים
בלבוש שחור עולים על הגבעה שלו. הוא
ירה בעוזי והם ירדו חזרה.

בזמן שחילופי היריות נמשכו, הועיקו הי־
ירדנים כמעט את כל הכפר. באדינה, שהיתה
לפני מלחמת השחרור כפר ערבי קטן בן
400 תושבים, יושבים כיום כשלושת אלפים
איש. רובם ככולם הם פליטים, שברחו בעת
המלחמה מדחיימה ומבית ג'וברין.
הם נמנים על הכאלילים, אנשי הר חברון
הידועים כפזונים בעת מלחמה, אך אכזריים
לכל אויב הנופל בידם. ומה עוד שערבי
הסביבה מוכירים את השם דחיימה בנשימה
אחת עם השם דיר יאסין, כזכר לחלליהם
הרבים שנפלו בעת כיבוש הכפר.

תוך שעה קצרה נערכה על הרכס, מול
הגבול, פלוגה של המשמר הלאומי, ואחריה
ערב רב של אספסוף כפרי משולהב וצמא
הירדנים חוצים את הגבול. התח־
מושת הלכה ואולה. יחידת החיפוי שעל הי־
גבעה המשכיכה לנהל קרב אש, בעוד שהק־
ביצה שהיתה בחדי הצליחה לטפס על הגב־

השלוחות הרחבות של הרי חברון, המת־
משכת מהצד הירדני אל מעבר הגבול הישר־
ראלי. היו עליה שתי כיפות, מכוסות חורי־
בות ישנות. הדרומית נקראת חירבת בידה
(חורבת הביצה) והשנייה רסם אום אל ג'מ־
בין שלוחה זו לשלוחה צפונית יותר הפ־
ריד חדי עמוק ותלול, החוצה את הגבול
ממזרח למערב, מוביל עד למכוואות הכפר
אדינה. במרוק שלושה קילומטרים מהגבול.
כמה קבוצות חצו את החוץ בשלום, המ־
שיכו בדרך צפונה, מבלי להרגיש בדבר.
בשעה אחת עשרה ורבע לערך, כשאת
הקבוצות שחצתה את החוץ היתה עדיין ב־
מרכזו, נשמעו היריות הראשונות.

קבוצה נלכדה בווירי. לתפוס מח־
סות! צעק המפקד, כבשיגרת אימונים. הי־
צעקה היתה מתרת. החיילים שבחודי נצמדו
מיד לקרקע, כשהכדורים שורקים מגל ראשי־
הם. אותה שעה, היתה קבוצה נוספת של
חיילים על כיפת חירבת ג'מגין, במרחק של
200 מטרים מהחודי, כשהיא נהה סביב בור
המים במקום. קבוצה נוספת נעה על כיפת
חירבת בידה, במרחק 100 מטרים נוספים.

היריות הראשונות היו יריות רובים בור־
דוות. כששמעו אותן החיילים שעל הגבעה,
הם לא הבינו עדיין מה מתרחש, אל מי יר־
רים ומאין. החיילים בחירבת ג'מגין שמעו
הרי יריות ונצמדו לסלעים. אפשר היה ל־
נחש שהיריות באות מעבר לגבול, אך הם
לא ראו כלום. לפניהם, במרחק של מאה
מטרים מעבר לגבול, היתה כיפה קטנה ש־
הסתירה את הכל. פתאום שמעו שמהחודי
למטה משיבים אש. הם הבינו שזאת חוליה
ישראלית. המפקד שלח אחד מאנשיו צפונה,
לראות מה מתרחש למטה. הוא קפץ בקפרי־
צות קרב. פתאום החלו הכדורים לשרוק
סביבו.

הוא ראה את האנשים למטה כשהם מנסים
לחולל תחת אש. כמה מהם ניסו לחולל ל־
גבעה של חירבת ג'מגין והצליחו לטפס ע־
ליה, כשהם מסתתרים מאזורי הסלעים.

החודי היה חשף לגמרי — כמו שטח
חרוש. אי אפשר היה להישאר שם ולהשיב
החלק השני של אנשי הקבוצה הנתקפת
ניסה לטפס על הגבעה הצפונית יותר, אבל
האש שה מטרה עליהם הלכה וגברה.
בינתיים נערכו הקבוצות שעל הגבעה,
איתרו את הכיפה ממנה נפתחה האש, החלו
לירות אליה בכוחה לחפות על הנמצאים
בחודי ולחלצם.

למחפיים נדמה היה שאש חזקה תוכל ל־
השתיקם, שאלה הם רק כמה פלחים עם
רובים. תוך זקות ספרות התבררה טעות
עגומה.

מהגבעה מדרום, השולטת על כל השטח,
200 מטר בתוך שטח ירדן, פתח מקלע וי־
קס באש רצופה על המחפיים. המפקד פקד
על החיילים לירות לכוון המקלע ולהשתיקו.
המקלע פתח באש והתוא השחתק. נשמעו
צעקות מ זרות, קריאות ושריקות, מלות
תנע גדולה מאוד על הגבעות. הם אספו
כנראה את כל הכפר, הועיקו פלוגה של
המשמר הלאומי.
הופיעו אנשים בלבוש פלחים ולצידם אח־
חיפ לבושי מדי תאק, עם ספיות אדומות

מקלען ישראלי בהרי חברון
"אל תשאירו אותי נבדו"